

POSITION PAPER GLB

1. HUIDIGE UITDAGINGEN

Duurzaam waterbeheer is van essentieel belang voor een competitieve en duurzame Europese landbouwsector. Het GLB is andersom nodig om een stap verder te komen met het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en te werken aan thema's zoals peilbeheer (waaronder bodemdaling en inklinken van veen en verzilting), bodemkwaliteit en klimaatmaatregelen (anticiperen op de gevolgen van de klimaatverandering). De impact van teveel of te weinig water is groot op de landbouw en biodiversiteit. De droogte van afgelopen zomer is daar een voorbeeld van.

Waterschappen dragen momenteel bij als co-financier voor het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP). Dit heeft ertoe geleid dat water een belangrijke rol speelt in het huidige POP en een kwart van het POP budget behelst. POP projecten waarin waterschappen participeren zijn van belang voor de agrarische sector en een leefbaar platteland, een goed voorbeeld hiervan is het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Gezien de grote opgaven die er (nog) zijn op het gebied van waterbeheer en de agrarische sector zijn waterschappen wederom bereid om ook in de nieuwe periode, onder bepaalde voorwaarden, het POP te co-financieren. Gezien deze financiële bijdrage aan het GLB en expertise op het gebied van duurzaam waterbeheer zijn waterschappen een serieuze partner voor de nationale implementatie van het GLB en de te nemen maatregelen.

2. REACTIE OP CONCEPTVOORSTELLEN EUROPESE COMMISSIE

De waterschappen kunnen zich in grote lijnen vinden in de concept GLB voorstellen van de Europese Commissie. Maar wij vragen ons af of de nieuwe conceptvoorstellen tot de benodigde 'versimpeling' leiden. We vragen aandacht voor de noodzaak van vereenvoudiging en het terugbrengen van de regeldruk in het GLB en dan met name binnen het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP4).

Daarnaast missen de waterschappen de specifieke focus op klimaatadaptieve maatregelen voor het voorkomen van droogte en watertekorten. In het voorstel is nu enkel aandacht voor irrigatie op een manier die niet voor Nederland van toepassing is. Elke lidstaat kan hiervoor, mits goed onderbouwd, extra indicatoren opnemen, maar het lijkt ons van belang dat dit op EU-niveau al wordt opgenomen gezien het belang voor de hele Europese agrarische sector en voor de natuur/biodiversiteit.

Verder is het van belang dat agrariërs gestimuleerd worden om (mee te werken aan) maatregelen te nemen, zoals aanleg van natuurvriendelijke oevers langs watergangen, of het verbreden ervan. Het inleveren van grond voor milieudoelen moet gestimuleerd worden.

NATIONAAL STRATEGISCH PLAN

De waterschappen willen graag meeschrijven aan het nationaal strategisch plan en de ontwikkeling van de zogenaamde eco-regelingen.

PIJLER I INKOMENSSTEUN

De waterschappen willen de volgende aandachtspunten meegeven ten aanzien van de eerste pijler:

- Er dient een meer directe relatie te worden gelegd tussen het ontvangen van inkomenssteun en de feitelijke duurzame prestaties. In de voorstellen van de EC komt daar middels de eco-regelingen enige ruimte voor;
- De EC vraagt de lidstaten via het nationaal strategisch plan een pakket (zowel voor de conditionaliteiten als eco-regelingen) op te stellen die o.a. bijdraagt aan de milieu- en klimaatdoelstellingen. Aandachtspunt hierbij is dat de maatregelen meetbaar en uitvoerbaar moeten zijn voor o.a. agrariërs en 'handhavers';
- Naast de directe inkomenssteun kunnen agrariërs ook gebruik maken van de zogenaamde eco-regelingen. Deze regelingen bieden ruimte voor extra, vrijwillige inspanningen op het gebied van water en bodem door agrariërs en/of collectieven. Wij zouden graag zien dat het Rijk waterkwaliteits- en -

kwantiteitsmaatregelen opneemt in de eco-regelingen. Als kans zien wij bijvoorbeeld binnen de eco-regeling het opnemen van een vergoeding voor verbrede bufferstroken. Wij denken dat een vergoeding voor een verbreding van deze bufferstroken winst oplevert voor het milieu en in het bijzonder voor de waterkwaliteit (niet alleen nitraat, maar ook KRW doelen). Ook zien we mogelijkheden voor een gezamenlijke aanpak (voorheen Efa's) van agrariërs om maatregelen te nemen waar ze het meest effectief zijn.

PIJLER II PLATTELANDSONTWIKKELINGSPROGRAMMA

Ten aanzien van de tweede pijler hebben de waterschappen de volgende aandachtspunten:

- Het POP moet blijven bijdragen aan de implementatie van Europese richtlijnen en watermaatregelen. Concreet betreffen dit maatregelen in het kader van de Kaderrichtlijn Water, het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, de Nitraatrichtlijn, het beperken van CO₂-veenafbraak en bodemdaling, bodemkwaliteit, maatregelen om de toenemende verzilting te bestrijden en/of het stimuleren van de collectieve (zoet)waterbeschikbaarheid. De concept voorstellen van de EC bieden voldoende ruimte om dit in Nederland op te pakken in het POP;
- De waterschappen vinden het jammer dat de voorgestelde korting op de Europese begroting vooral het Plattelandsontwikkelingsprogramma raakt. Daarnaast hebben we onze vraagtekens bij het verlagen van het Europees co-financieringspercentage binnen POP. Hierdoor wordt er meer cofinanciering vanuit de overheid verwacht.

Binnen POP4 vragen de waterschappen:

- Niet productieve investeringen (water en biodiversiteit) voort te zetten;
- Ruimte te maken voor een gebiedsgerichte aanpak;
- Zorg te dragen voor een laagdrempelige regeling. Het huidige POP programma is ingewikkeld en risicovol (voorfinanciering en boetes) voor met name agrariërs.